EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 19.6.2024
COM(2024) 597 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

sen toteamisesta, että Romania ei ole toteuttanut 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaisia tuloksellisia toimia

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

sen toteamisesta, että Romania ei ole toteuttanut 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaisia tuloksellisia toimia

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 126 artiklan 8 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 126 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on vältettävä liiallisia julkistalouden alijäämiä.

(2) Vakaus- ja kasvusopimuksen tavoitteena on terve julkinen talous, jolla pyritään vahvistamaan hintavakauden edellytyksiä ja saavuttamaan uusien työpaikkojen syntyä edistävä vahva ja kestävä kasvu. Vakaus- ja kasvusopimukseen sisältyy liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä 7 päivänä heinäkuuta 1997 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97[1], joka on annettu edistämään julkisen talouden liiallisten alijäämien pikaista korjaamista.

(3) Neuvosto antoi 3 päivänä huhtikuuta 2020 komission suosituksen perusteella ja SEUT-sopimuksen 126 artiklan 6 kohdan nojalla päätöksen (EU) 2020/509 liiallisen alijäämän olemassaolosta Romaniassa, koska Romania ei ennakoidusti noudattanut SEUT-sopimuksen alijäämäkriteeriä vuonna 2019, ja antoi SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla suosituksen liiallisen alijäämän korjaamiseksi viimeistään vuonna 2022. Ottaen huomioon covid-19-pandemiaan liittyvän talouden toimeliaisuuden voimakkaan vähenemisen neuvosto antoi 18 päivänä kesäkuuta 2021 Romanialle tarkistetun suosituksen[2] SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla.

(4) Neuvosto antoi 18 päivänä kesäkuuta 2021 Romanialle suosituksen liiallisen alijäämän tilanteen lopettamisesta vuoteen 2024 mennessä. Neuvosto suositteli SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla 18 päivänä kesäkuuta 2021

---

1 Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

2 Kaikki asiakirjat, jotka liittyvät Romanian liiallista alijäämää koskevaan menettelyyn, ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/ongoing-excessive-deficit-procedures/romania_en

antamassaan suosituksessa Romanialle erityisesti, että se supistaisi nimellisen alijäämänsä 8,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021, 6,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, 4,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja 2,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Tämä vastasi nettomääräisten julkisten perusmenojen nimellistä kasvuvauhtia, joka oli 3,4 prosenttia vuonna 2021, 1,3 prosenttia vuonna 2022 ja 0,9 prosenttia vuonna 2023, ja joka on 0,0 prosenttia vuonna 2024. Tämä vastasi vuotuista rakenteellista sopeutusta suhteessa BKT:hen, joka on 0,7 prosenttia vuonna 2021, 1,8 prosenttia vuonna 2022, 1,7 prosenttia vuonna 2023 ja 1,5 prosenttia vuonna 2024. Suosituksessa todettiin lisäksi, että Romanian olisi pantava kaikilta osin täytäntöön vuodeksi 2021 jo hyväksytyt toimenpiteet sekä täsmennettävä ja toteutettava lisätoimenpiteet, jotka ovat tarpeen sen liiallisen alijäämän korjaamiseksi viimeistään vuonna 2024. Mahdolliset satunnaiset tulot oli määrä käyttää julkistalouden alijäämän supistamiseen. Neuvosto vahvisti suosituksessaan määräajan 15 päivä lokakuuta 2021, johon mennessä Romanian oli määrä toteuttaa tuloksellisia toimia. Lisäksi Romanian piti raportoida asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 4 a kohdan mukaisesti suosituksen täytäntöönpanon edistymisestä vähintään kuuden kuukauden välein, kunnes liiallinen alijäämä on korjattu.

(5) Komissio totesi 24 päivänä marraskuuta 2021, että Romania oli toteuttanut tuloksellisia toimia vastauksena SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla 18 päivänä kesäkuuta 2021 annettuun suositukseen, ja katsoi, että liiallista alijäämää koskevassa menettelyssä ei tuolloin ollut tarvetta lisätoimille. Romanian on sen jälkeen arvioitu noudattaneen SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla 18 päivänä kesäkuuta 2021 annettua suositusta, koska vuosien 2021 ja 2022 julkisen talouden nimellisen alijäämän tavoitteet saavutettiin. Eurostatin vahvistamien julkisen talouden toteutumatietojen perusteella Romanian julkisen talouden alijäämä supistui 7,2 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2021 6,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Alkuperäinen vuotta 2022 koskeva arvio (ilmoitettu ja vahvistettu kevään 2023 liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn mukaisen ilmoituksen yhteydessä) oli 6,2 prosenttia suhteessa BKT:hen neuvoston suositteleman julkisen talouden nimellisen alijäämätavoitteen mukaisesti. Näin ollen liiallista alijäämää koskeva menettely pysyi keskeytettynä. Rakenteellinen alijäämä supistui kuitenkin 1,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuonna 2021 ja 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun suositeltu sopeutus oli vuoden 2021 osalta 0,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen ja vuoden 2022 osalta 1,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kumulatiivinen rakenteellinen sopeutus vuosina 2021–2022 oli näin ollen suositeltua pienempi. Lisäksi nettomääräisten perusmenojen kasvu oli 7,4 prosenttia vuonna 2021 ja 15,0 prosenttia vuonna 2022 eli selvästi neuvoston suosituksessa asetettuja tavoitteita suurempi.

(6) Romanian talouden suorituskyky on ollut pitkälti komission ennusteiden mukainen 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen hyväksymisen jälkeen. Vuosina 2021–2023 reaalisen BKT:n kasvu vastasi pääpiirteissään 2 päivänä kesäkuuta 2021 annetun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ennusteita huolimatta tällä välin ilmenneistä makrotalouden häiriöistä (erityisesti Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaa vastaan ja sitä seuranneesta energian hintakriisistä). Vuoden 2023 tuotantokuilun arvioidaan olleen vähemmän negatiivinen kuin kesäkuussa 2021 ennakoitiin. Lisäksi julkisten tulojen kasvu on ollut paljon ennakoitua nopeampaa lähinnä korkean inflaation vuoksi mutta myös reaalisen BKT:n kasvun verotuloja tuovan koostumuksen ansiosta. Kaiken kaikkiaan

makrotalouden kehityksellä ei voida perustella sitä, että julkisen talouden toteutuma on huomattavasti heikompi suhteessa kesäkuussa 2021 annettuun neuvoston suositukseen, vaikka BKT:n kasvu olisi todennäköisesti ollut hitaampaa, jos finanssipolitiikka olisi ollut huomattavasti kireämpää.

(7) Toimet, jotka Romania on toteuttanut 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen johdosta liiallisen alijäämän korjaamiseksi vuoteen 2024 mennessä, on arvioitu uudelleen, ja arvion perusteella tehdään seuraavat päätelmät:

– Romanian ilmoittamien ja Eurostatin vahvistamien julkisen talouden toteutumatietojen perusteella Romanian julkisen talouden alijäämä kasvoi 6,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023, mikä on paljon suurempi kuin 4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, jota neuvosto suositteli ja Romania suunnitteli vuoden 2023 lähentymisohjelmassaan. Tämä poikkeama johtuu pääasiassa siitä, että julkiset menot kasvoivat edelleen erittäin voimakkaasti lähinnä sosiaalisten tulonsiirtojen, korkojen, tavaroiden ja palveluiden hankinnasta aiheutuvien menojen ja pääomamenojen vuoksi. Vuoden 2023 nimelliseen alijäämään vaikutti myös julkisen sektorin palkankorotusten (0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen) maksujen tilastointi oikeuden päätösten jälkeen.

– Julkisen talouden sopeutustoimia oli vuonna 2023 paljon neuvoston suositusta vähemmän. Romanian rakenteellinen rahoitusasema pysyi suurin piirtein ennallaan vuonna 2023 (se heikentyi 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen) eli selvästi neuvoston suosittamaa parannustavoitetta (1,7 prosenttia suhteessa BKT:hen) alempana. Nettomääräisten perusmenojen kasvu (jossa otetaan huomioon tulopuolen finanssipoliittiset toimenpiteet) oli paljon suurempi kuin vuonna 2023 suositeltiin eli lähes 12 prosenttia, kun neuvoston suosittelema tavoite oli 0,9 prosenttia.

– Vuosina 2022 ja 2023 vahva reaalisen ja nimellisen BKT:n kasvu vauhditti erittäin voimakkaasti julkisten tulojen kasvua (20,8 prosenttia vuonna 2022 ja 14,2 prosenttia vuonna 2023), paljon enemmän kuin neuvoston suosituksen antamisajankohtana kesäkuussa 2021 ennakoitiin. Molempina vuosina kuitenkin suuri osa satunnaisista tuloista käytettiin lisämenojen rahoittamiseen talouden alijäämän supistamisen sijaan.

– Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämän ennustetaan kasvavan 6,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Julkisen talouden velan odotetaan kasvavan suhteessa BKT:hen niin, että se on vuoden 2024 lopussa 50,9 prosenttia (vuonna 2023 se oli 48,8 prosenttia). Edellisten vuosien tapaan julkisen talouden alijäämän ennustettu kasvu vuonna 2024 heijastaa juoksevien julkisten menojen nopeaa kasvua. Julkisen sektorin palkkoihin liittyvien menojen ennakoidaan kasvavan voimakkaasti, mikä johtuu viime aikojen harkinnanvaraisista palkankorotuksista koulutus-, terveydenhuolto- ja puolustusaloilla. Eläkeuudistukseen liittyvästä eläkkeiden uudelleenlaskemisesta aiheutuu lyhyen aikavälin kustannuksia vuosina 2024 ja 2025. Uudistus tuottaa kuitenkin suuria säästöjä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, jos se pannaan kaikilta osin täytäntöön.

– Julkisten tulojen kasvun odotetaan vuonna 2024 ylittävän nimellisen BKT:n kasvun, mikä johtuu pyrkimyksistä tehostaa veronkantoa verojärjestelmän

digitalisoinnin avulla sekä syksyllä 2023 hyväksytyn tuloja lisäävien toimenpiteiden paketin vaikutuksesta, jonka odotetaan lisäävän valtion tuloja noin 1 prosentilla suhteessa BKT:hen. Paketti koostuu pääasiassa yhtiöverotuksen korottamisesta erityisesti mikroyritysten osalta, yksityishenkilöiden verotuksen korottamisesta rakennusalan ja maatalouden edullisten verojärjestelyjen osittaisen poistamisen vuoksi, alennettujen alv-kantojen poistamisesta tiettyjen tavaroiden ja palvelujen osalta, valmisteverojen korottamisesta ja erityisverosta, jota kannetaan pankkien ja monikansallisten yritysten liikevaihdosta.

(8) Tämä johtaa päätelmään, että Romanian toimet neuvoston 18 päivänä kesäkuuta 2021 antaman suosituksen johdosta ovat olleet riittämättömiä. Romania ei saavuttanut julkisen talouden alijäämätavoitettaan vuonna 2023 eikä sen odoteta lopettavan liiallisen alijäämän tilannetta vuoteen 2024 mennessä. Julkisen talouden sopeutustoimien vaikutus on jäänyt merkittävästi neuvoston suositusta pienemmäksi, ja nettomääräiset perusmenot ovat kasvaneet paljon suositusta nopeammin,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Romania ei ole toteuttanut tuloksellisia toimia 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen johdosta.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Romanialle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja